

נחלת אבותינו

חריש

עלון להפצת מסורת ומנהגי תימן המופץ ע"י עמותת "אחוות אחים" בנשיאות פוסק עדת תימן מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

פרשת בלק לשאמי (פנחס לבלדי) | ט' תמוז | 19.06.21 למניינם

לא אכפת לי מאף אחד!

פרשת בלק

בפרשתנו בלק מביא את בלעם שיקלל ומאחר ולא נתנה לו רשות, נמצא מברך. באחת הברכות "מה טבו אהליך יעקב משכנותיך ישראל" פירש רש"י: על שראה פתחיהם שאינן מכוונין זה מול זה. עכ"ל. השבח הגדול שראה בלעם בעם ישראל זה שלאף אחד לא אכפת מהשני! היתכן?! איזה שבח זה? נסביר על פי פירושו של האור החיים הקדוש בתחילת ספר במדבר על הפסוק "אחירע בן עינן" וז"ל: ירמוז על דרך מאמרם ז"ל (ספרי ח"ב פיסקא ש"ה) בפסוק שבע רצון, מלמד שהיה נפתלי שמח בחלקו בימים בדגים בפרגיות ומלא ברכת ה' ים גינוסר עד כאן. והוא מאמר אחי רע פירוש שחלק אחיו היה בעיניו רע בערך חלקו, והיתה עינו מלאה מחלק שנפל בגורלו. עכ"ל האור החיים הקדוש. זאת אומרת שכשאני מסתכל על מה שיש לאחי, לא רק שאיני צריך לחמוד את מה שיש לו, להיפך צריך להסתכל על חלקו כאילו הוא רע בעיניי! ומאיך אני צריך להסתכל על חלקי ולהרגיש מאושר מהחלק שנפל בגורלי! וזה היה השבח הגדול של אחירע בן עינן. ובספר "הגדת" הביא מעשה שהיה באחד שבנה את ביתו, והנה בעל

הרב יאיר שרפי הי"ו

הבית עומד עם האדריכל בחוץ ודן איתו על הצבע של החומה החיצונית, בא אדם אחד מהרחוב ואומר את דעתו "לפי דעתי זה צריך להיות בצבע סגול שיתאים לסביבה וכו'" בעל הבית והאדריכל מביטים אחד על השני ואח"כ עליו ואינם מאמינים למשמע אזנם, מיהרו לענות לו: "מה אתה מתערב בכלל? זה לא הבית שלך!" ענה להם אותו חכם "הרי אתם צובעים את החומה החיצונית בשביל מי?! בשביל העוברים והשבים, כדי שכולם יראו ויהנו! אז בהחלט יש לי את הזכות להחליט!" עד כאן המעשה. כל אחד יבדוק, האם אנחנו לא כך לפעמים, מנסים לרצות את השני ומשקיעים מאמץ וכסף וכו'?! את עם ישראל זה לא עניין! ואפילו בלעם מתוך עינו השתומה, ראה את הברכה הגדולה של עם ישראל שאין פתחיהן מכוונין זה מול זה, "מה טבו אהליך..." כשנראה מה יש לחבר שלנו, כמה הדשא שלו ירוק יותר, בואו נשנה את החשיבה, נברך אותו "כן יתן לו ה' וכן יוסיף" זה לא נדרש ולא מעניין, מה שיש לי הכי טוב בשבילי! "שמח בני בחלקך..." שבת שלום!

מתוך שולחן ערוך המקוצר של מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

הלכות

אין לך אדם שאין לו שע"ה

סימן א' - הלכות השכמת הבקר

[ד] שנינו במסכת אבות, הוי עז כנמר וקל כנשר, ורץ כצבי וגבור כארי, לעשות רצון אביך שבשמים. עז כנמר, פירושו, שלא יתבייש מפני בני אדם, המלעיגים עליו בעבודת השם יתברך. קל כנשר, כנגד ראות העין, לומר שתהא קל לעצום עיניך מראות ברע. כי היא התחלת העבירה, העין רואה והלב חומד, וכלי המעשה גומרין. רץ כצבי, כנגד הרגלים, שרגליך לטוב ירוצו. וגבור כארי, כנגד הלב, כי הגבורה בעבודת הבורא יתברך היא בלב. ואמר, שתחזק לבך בעבודתו ותתגבר על היצר לנצחו, כגבור המתגבר על שונאו לנצחו ולהפילו לארץ:

[ה] לכן צריך האדם להתגבר כארי, ומיד כשייעור משנתו, ואמר מודה אני וכו' כדלעיל, יקום בזריזות לעבודת הבורא יתברך ויתעלה, קודם שיתגבר עליו יצ"הרע בטענות ותואנות לבל יקום. ויתחכם עליו להשיאו בחורף, איך תקום עתה בבוקר השכם והקור גדול. ובקץ ישיאנו, איך תקום ממטתך, ועדיין לא שבעת משנתך, או בטענות אחרות וכדומה. כי יצ"הרע יודע היטב לצוד בני אדם במהמורות בל יקומו. ולכן כל בעל נפש הירא וחרד לדבר ה', צריך להתגבר עליו

ולא ישמע לו. ואף אם יכבד עליו הדבר, מפני כבודות הגוף ועצלותו, ישים מגמתו רצון מלך מלכי המלכים ברוך הוא. וישים אל לבו, כי אם היה קורא לו איזה אדם לאיזה עסק שירויח בו ממון או לגבות את חובו, או שהיה קורא לו שיציל את ממונו מן ההפסד, כגון אם נפלה דליקה בעיר וכדומה, בודאי היה זריז לקום מיד, מפני אהבת ממונו ולא מתרשל. וכן אם היה צריך ללכת לעבודת המלך, היה קם בזריזות ולא היה מתרשל פן יעלילו עליו, או כדי למצוא חן בעיני המלך. על אחת כמה וכמה לעבודת מלך מלמלכיהם ברוך הוא, שיש לו להזהר לקום במהירות ובזריזות. והמרגיל את עצמו בדרך הזה, ארבע או חמש פעמים, לא יכבד עליו אחרכך. והבא ליטהר

מסייעין אותו מן השמים: [ו] אם אפשר לו להשכים ולקום בחצות הלילה, לעשות אז תיקון חצות, לקונן על חרבן בית המקדש וגלות השכינה, מהטוב, כמו שנאמר קומי רוני בלילה לראש אשמורות וגו'. וכמו שהקדוש ברוך הוא מקונן בעת הלינה, שנאמר "י ממרום ישאג, וממעון קדשו יתן קולו, שאוג ישאג על נוהו. ואומר, אוי לבנים, שבעונותיהם החרבתי את ביתי, ושרפתי את היכלי, והגליתים לבין האומות. ואם אי אפשר לו לקום בחצות, יתגבר על-כ"פנים לקום קודם עלות השחר, וכמו שאמר דוד המלך על-ירשהלום אעירה שחר, אני מעורר את השחר, ואין השחר מעורר אותי. וגם לאחר חצות הלילה יכול לעשות תיקון חצות, ואחר כך יעסוק בתורה, איש איש כפי יכולתו. ושיעור משניות קודם לכל דבר (ועלידיזה זוכה לנשמה, משנה אותיות נשמה). ואם אינו ברהכי, יעסוק בתהלים וזוהר ומעמדות וספרי מוסר. וטוב מעט ככוונה, מהרבות שלא ככוונה. תנא דבי רבי חייה כל העוסק בתורה בלילה, שכונה כנגדו, שנאמר קומי רוני בלילה לראש אשמורות, שפכי כמים לבך נוכח פני ה'. פירוש, שהשכינה היא אז כנגדך. עוד אמרו רבותינו ז"ל שכל העוסק בתורה בלילה, נקרא עבד ה', כמו שנאמר כל עבדי ה', העומדים בבית ה' בלילות. ובלילות הקצרים, שאי אפשר לו להשכים כל-כך, לכלהפחות יתאמץ לקום, בכדי שיהיה לו זמן להכין את עצמו, ללכת לבית-הכנסת, להתפלל עם הצבור: [ז] פסוקים של תורה נביאים וכתובים, יש אומרים שאסור לאמרם על פה אלא אם כן הם שגורים בפי הכלל, משום שאמרו חז"ל דברים שבכתב אי אתה רשאי לאמרם על פה. ויש מחלקים באופנים אחרים. אבל מנהגינו להתיר בכל גוונא, וכשיטת הסוברים שלא נאמר איסור זה אלא בקריאת ספר תורה שמא יאמרו חסר הוא:

פעילות העמותה

כולל יום

כולל ערב

בית כנסת בלדי

בית כנסת שאמי

שיעורי תורה

דף היומי

תהילים לילדים

גמ"חים

כניסת שבת: 19:22

יציאת שבת: 20:35

העלון טעון גניזה אין לעיין בשעת התפילה

"ואלה יעמדו על הברכה"

להצלחתם בבריאות, פרנסה ומילוי משאלות ליבם לטובה בזכות זיכוי הרבים בהפצת העלון

רחמים בן שלום שרפי ורעייתו סוברה וב"ב סאיר בן יחיאל חגיבי ורעייתו צפורה וב"ב רחל שבת בת שלום הדסה בת חיים שמשון כתובי וב"ב אליאב יחיאל וב"ב

לרפואת:
מרדכי בן רחל לימור לוי בת נעמי שאול בן עזרא שבת רועי בן שאול שבת שמואל בן שילת שילת בת רוני זהבה

זכות הלימוד בעלון - לעילוי נשמת

יחיאל בן מחפוד חגיבי זרהר בת סאלם חגיבי יוקטור בן ארתור אליהו שדרה בת מוסא יחיאל ועקב בן יהשוע נלבי"ט א' תמוז ה'תשפ"א ת.נ.צ.ב.ה

מעלה וחשיבות

מעלתם וחשיבותם של הסימנים כל כך גדולה, עד כדי כך שכתב מוהר"ר עמרם קורח זצ"ל (בסערת תימן עמ' ח'), שהיהודים היו נשבעים לקיים כל דבר בנקיטתם כדין אחיזה בתשמישי קדושה בשעה שנשבעים. נוהג זה היה נהוג אף במקומות אחרים, שכן גם מרן החפץ חיים זצ"ל כתב בספרו תפארת אדם (תחילת פרק א') בהאי לישראל, "וזכרוננו כשהיה נשבע איש יהודי, היה נשבע בפאת ראשו וזקנו". סגולת מעלת הפיאות הודגשה גם ע"י הגר"א דינקל זצ"ל, שהיה אחד מראשי ישיבת קול תורה בירושלים, שהתבטא באחת ההזדמנויות שהפיאות הם התכשיט של התימנים. לדבריו יש להביא את הנאמר במדרש רבה בשה"ש (הו"ד בעץ חיים ח"ב דף צ"ד ע"א), על הפסוק צאינה וראינה בנות ציון (ג' א'). וז"ל, בנים המצוינים לי בתגלחת במילה ובציצית ע"כ. והמפרשים פירשו המצוינים לי בתגלחת, הכונה שהם מובדלים ע"י פיאות הראש והזקן משאר הגויים. והנה פירוש המלה מצוינים הוא מוקושים (כמש"כ רש"י בשבת דף קמ"ה ע"ב). ומבואר בדברי המדרש, שפיאות הראש והזקן הם קישוט ליהודי.

עמידה בנסיון

הדבר ברור ששינוי זה למעליותא אצל המהדר במצוות ומגדל פיאות ארוכות ומסולסלות, דורש גבורה רוחנית לא להתפעל כלל מהסביבה הסובבת, של אותם שלא זכו לטעום מההנאה של יהודי הנושא בגאון את סימן יהדותו. לקיים מה שכתוב "ויגבה לבו בדרכי יי". ואף אם ישנם הלועגים, אין לו לחוש כלל ללעגם (כמש"כ המ"ב סי' א' בביאור הלכה). ובהו יגדל שכרו בכפל כפלים ולפום צערא אגרא. ובדורינו זה, שהוא סוף הגלות ובו הנסיונות מתרבים והולכים, מן הראוי להביא דברי חז"ל נפלאים ומעודדים, כפי שהביאם רבינו דוד ב"ר עמרם העדני זצ"ל ממדרש נעלם במדרש הגדול (בפר' וישלח עמ' תק"ע) וז"ל ותקע כף ירך יעקב. אמר ר' אלכסנדר כל אחד ואחד מדורו של-שמד שקול לפני הקב"ה כיעקב. שנאמר, זה דור דורשיו מבקשי פניך אלהי יעקב סלה. לא נאמר כן אלא מבקשי פניך יעקב סלה. (תהלים כ"ד ו') שכל אחד ואחד מהן

מאת הרב אלמוג שלמה אכלופי יצ"ו

שקול לפני הקב"ה כיעקב. רבנן אמרי מהו זה דור דורשיו מבקשי פניך, שכל הדורות באין לבקש מלפני הקב"ה חנם כעני המבקש צדקה על הפתח והן [דורו של-שמד] אינן אלא כפועל שמבקש שכרו עכ"ל. בזה הענין שמענו מעשה נפלא על האדמו"ר מלעלוב זצ"ל. פעם אחת, בלכתו בחוצות בני ברק, מוקף בעדת חסידיו, התקדם האדמו"ר וחצה את הכביש לעבר המדרכה שבצד השני. שם היה בחור ישיבה תימני בעל פיאות מסולסלות. נגש אליו הרבי ונשק לפיאותיו בחום ובירכו. לאחר שהאדמו"ר חזר לחסידיו, התפלאו מהמעשה ושאלוהו, "מאי שנא האי בחור משאר קהל חסידיו הגדול, שאף פעם לא נהג כך כלפם". ענה להם הצדיק זצ"ל, שהיה גדול בהכרת כוחות הנפש של האדם, ואמר להם, "אצלנו אין זו רבותא כל כך גדולה לגדל פיאות שהרי אנחנו נמצאים בסביבה ובקהילה חסידית שכולם נוהגים לגדל פיאות מסולסלות והנסיין אינו גדול". "מה שאין כן, המשיך האדמו"ר, אצל הבחור התימני שראינו זה עתה, הרי הוא נמצא במשפחה ובסביבה שאין מצוי שם כיום רבים המהדרים לגדל פיאות ארוכות ומסולסלות, והדבר קשה לרוצה לגדל שם פיאות ולהיות שונה למעליותא מהחברה והסביבה. ואם למרות זאת, עומד בנסיון ובקשיים ומגדל פיאותיו לשם ולתפארה, זוהי רבותא גדולה ועל זאת הערכתו בחור זה!" ובענין זה, של הנסיון מצד החברה שאינה מעריכה את החשיבות שבגידול פיאות ארוכות ומסולסלות, עובדא ידענא בבחור חשוב מאחת הישיבות הקדושות בירושלים, שפיאותיו המסולסלות השתלשלו לו משני צדעיו. בהגיעו לפרק האיש מקדש, יעצו לו חבריו ואף הפצירו בו שכדי למצוא שידוך, לכל הפחות יקצר את אורך פיאותיו שלא יהיו ארוכות כל כך... אולם הבחור לא סעה כלל לדבריהם והמשיך הלאה בדרכו הבטוחה, ולא נגע לרעה בסימניו. אולם במשך הזמן רבו הפצרותיהם, וכמה הצעות שידוך ירדו מעל הפרק בשל הסיבה שפיאותיו המסולסלות הן על לחייו, לא ידע מה לעשות וכיצד לנהוג. בצר לו פנה אל הגאון ר' חיים קנייבסקי שליט"א. הבחור ספר לרב את כל השתלשלות הענינים ואת התלבטותו בנושא. לאחר ששמע הרב את הענין, השיב לו באופן ברור שאין לו לנגוע בפיאותיו ואף לא לקצרם כלל! ובקשר לשידוך, בירכו שבעזרת ה' יזכה בקרוב לשידוך הגון, וגם שתהיה לו סייעתא דשמיא בשאר הענינים. ואמנם זכה אותו בחור חשוב לאחר תקופה קצרה, לשידוך עם משפחה ואף לרכוש דירה סמוך לחתונה וכו' וכו'.

מאת חגי קומימי הי"ו

כשהמוח והלב מכוונים לקדושה, נולדת באדם מידת ה**דעת**. מה שמרגליה בפומא דעלמא, "זה יש לו דעת", דהיינו שמוחו וליבו נקיים. מי שרוצה לראות ולהרגיש מי היא דעת (עד שיזכה בעצמו) שילך לבקר את גדולי ישראל האמיתיים.

בלעם הרשע רצה לעקור מעם ישראל את הדעת שלו. לא מוח של תורה ולא לב של רצונות קדושים. וכאן ה' יתברך עשה לנו נס, שלא נתן לקללה לפגוע דייקא בבתי המדרש-שם אדם לומד ועוסק בתורה, ומקבל מוח של תורה, ובבתי הכנסיות- שם אדם מתפלל לבוראו ומשתוקק לקרבת ה', ומקבל לב של קדושה ורצונות טובים. עכשיו, אחרי שראינו מה התועלת הרוחנית העצומה מבית המדרש ובית הכנסת, נזכה קודם לנהוג בהם בקדושה יתירה, ולקבע את עצמינו שם עם מוח ולב כמו שה' רוצה מאיתנו.

שנוכה לדעת!

במסכת סנהדרין כתוב, שכל מה שהיה בלב בלעם לקלל את עם ישראל, נהפך לברכה, ולאחר מכן חזר להיות קללה. חוץ מבתי כנסיות ובתי מדרשות. והשאלה המתבקשת: מדוע? למה בתי הכנסיות והמדרשות לא נפגעו מקללת בלעם הרשע? אז התשובה לכך, נפלאה ביותר... ונעשה הקדמה קטנה. מובא בחסידות, שיש ליהודי שתי דברים שרק בזכותם הוא יוכל להיות דבוק בריבונו של עולם. ומה הם? אלו **המוח והלב**. בכדי לסבר את האוזן, מוח הוא המקום בו אדם מברר, שוקל, חושב, מבין, משכיל. ואילו הלב, הוא המקום בו אדם מרגיש, רוצה, כוסף, מתגעגע, שמח, עצוב וכו'. לדוגמא בחיינו: הילד עד גיל מסויים, מונע בעיקר מהלב- שהוא מפגין רגשות ללא מחסומים. ואילו אדם בוגר, מונע משכל- שקול, מחושב, מבורר. (הערה חשובה, יהודי אמור להיות עם לב ומוח מאוזנים).

רבי שלמה אבדר

נולד בשנת תרנ"ז 1897 למינים ונפטר בשנת תשל"ט

רבי שלמה נולד בכפר צרם אלעוד באזור העיירה נאדרה, כפר זה, היה גדול באופן יחסי ונשקף על עמק עתור מים פורה רב מטעמים. היהודים התפרנסו מחקלאות, שלא כמקובל ברוב מחוזות תימן. תכונות היהודים באזור זה אף הם היו שונים מיהודי מחוזות אחרים, ונודעו כגבוהי קומה ובעלי חוסן גופני גדול, ואף היו גאים ותקיפים שלא נמנעו להתגונן כנגד המוסלמים. ר' שלמה היה מראשי הקהילה ומצבו הכלכלי היה איתן. תוך כדי מלחמת העולם השנייה ארגן מספר משפחות כדי לעלות לארץ ישראל. בהגיעם סמוך לעדן אסרו הבריטים עליהם את הכניסה לעיר והם נאלצו לחזור לכפרם. בכפרם גילו, כי המוסלמים השתלטו על כל אדמותיהם, והחלו בויכוחים משפטיים ארוכים עד שרבי שלמה הצליח לשכנע את האימאם בטענתו. בתוך כך נודע לו על הקמת המדינה, ובחמתו פנה למוסלמים כדי שירכשו את האדמות רק בשלב מאוחר יותר הבינו המוסלמים, כי בזכות פחותו שילמו כסף עבור האדמות שהיו מקבלים בחינם לאחר עליית היהודים. ר' שלמה עלה לארץ בשנת תש"ט, והקים עם בני הקהילה את מושב אורה בפרוזדור ירושלים. זכה לבנים, נכדים ובני שלשים. ת.נ.צ.ב.ה.

"ואלה יעמדו על הברכה"

הרב יאיר שרפי וב"ב | חגי קומימי וב"ב | שרון ברזילי וב"ב | גיל כרמי וב"ב | הרב דניאל אהרון וב"ב | יעקב גמליאל וב"ב | איתמר עובד וב"ב | אברהם קטיעי וב"ב | רבי רועי אושרי וב"ב

אין חצי חצי!

בפרשת השבוע אנו לומדים על פנחס שהרג את זמרי בן סלוא נשיא שבט שמעון מתוך קנאתו להשם, בספר "והגדת נכתב כי זמרי בן סלוא ביקש למנוע את ישראל מלעבוד עבודה זרה על ידי זה שבנות מדין יבואו למחנה ישראל - על כך פנחס קינא להשם בכך שזמרי בן סלוא לא היה מוסמך לעשות פשרות במצוות השם ובכך להחזיר לעם ישראל לעבור עבירה חמורה במטרה למנוע מהם עבירה אחרת. בתלמוד ירושלמי (ברכות פ"ה) קבעו שיש לומר את ברכת ההבדלה "אתה חוננתנו" של מוצאי שבת בתוך ברכת אתה חונן לאדם דעת ואמרו כי אם אין דעת - הבדלה מניין? שואל הרב גלינסקי, להבדיל בין קודש לחול או בין ישראל לעמים צריך דעת, אבל בין אור לחושך? שהרי אפילו חרק יודע להבדיל בין אור לחושך. משיב הרב, שיהודי צריך שיהיה לו את השכל וההבנה כיצד ליצור את ההבדלה ולא רק לדעת אותה, כיצד לשים גבולות ברורים על מנת שלא יהיה ערוב בין שני הטוב והרע, הקודש והחול וישראל והגויים ועל כך רבי חיים מברסק זצ"ל משל משלו: מעשה ביהודי פשוט וטוב לב, שהיו לו מזלגות וכפיות הרבה אך סכין אחת בלבד, ואז הייתה לו בעיה כאשר נצרך גם למאכלי בשר וגם לחלב, מצד אחד לחתוך סטייק טוב, ומצד שני למרוח גבינה על הלחם - מה יעשה? יש לו רק סכין אחת - בתמימותו החליט להקפיד ולהכשיר צד אחד של הסכין לחלב וצד אחד לברור? והוא לא הבין איך זה שאף אחד לא עלה על הרעיון הזה? והתשובה ברורה: שחצי חלב וחצי בשר זו טרפה גמורה! והנמשל, שיהודי צריך לדעת למנוח גבול ברור בין הקודש לבין החול בין ישראל לעמים בין האור לבין החושך כי מי שעושה פשרות וערוב בסוף דרכו תימצא טרפה וסופו לטעות כזמרי בן סלוא ויהי רצון שנוזה כולנו לנהוג כפנחס בין אלעזר הכהן והשם יתן לנו ברית שלום כפי שהוא זכה!

מתוך ספר בנין משה חלק ב'

איסורי שבות דרבנן

ו) חכמינו זכרונום לברכה אסרו עוד דברים הרבה שלא לעשותם בשבת. מהן דברים אסורים מפני שהן דומים למלאכות האסורות מן התורה, ומהן דברים אסורים משום גזירה שמא יבוא מהן לעשות מלאכה. וסמכו זה ממה שנאמר בתורה (שמות כ"ג י"ב, ל"ד כ"א) וביום השביעי תשבות, שאפילו דברים שאינם מלאכה חייב לשבות מהן. ודברים אלו שאסרו נקראים בכל מקום איסור שבות מדברי סופרים. והעובר על דבריהם ועושה בשבת דבר ממה שאסרו אותו בזדון, מכין אותו מכת מרדות:

ממצוא חפצך ודבר דבר

ז) ויש דברים שהן אסורין בשבת אף על פי שאינם דומים למלאכה ואינם מביאים לידי מלאכה. ומפני מה נאסרו, משום שנאמר (ישעיה נ"ח, י"ג) אם תשיב משבת רגלך עשות חפצך ביום קדשי, ונאמר (שם) וכבדתו מעשות דרכך ממצוא חפצך ודבר דבר:

לפיקך אסור לאדם ללכת ליעין בגנותו וישדותו בשבת כדי לראות מה הן צריכים או היאך הן פירותיהן. ואפילו לדבר בהם בלבד, כגון שידבר עם שותפו מה ימכור למחר או מה יקנה וכדומה אסור, שנאמר ודבר דבר. וכן אסור לרוץ בשבת, שנאמר מעשות דרכך, שלא יהא הילוך בשבת כהילוך בחול. וכן אסור להרבות בשיחה בטלה בשבת, שנאמר ודבר דבר, שלא יהא דיבורך של שבת כדיבורך של חול: אמנם בכל אלו, אם הוא לדבר מצוה מותר. שנאמר עשות חפצך, חפצך אסורים חפצי שמים מותרים. דרכך, דרכך אסורים דרכי שמים מותרים:

מוקצה

ח) ועוד אסרו חכמים לטלטל מקצת דברים בשבת כדרך שהוא עושה בחול. אמרו, ומה אם הזהירו בניאים וציוו שלא יהיה הילוך בשבת כהילוך בחול ולא שיחת השבת כשיחת החול, קל וחומר שלא יהיה טלטול בשבת כטלטול בחול, כדי שלא יהיה כיום חול בעיניו ויבוא להגביה ולתקן כלים מפניה לפינה או מבית לבית או להצניע אבנים וכיוצא בהן, שהרי הוא בטל ויושב בביתו ויבקש דבר שיתעסק בו,

סימן מה, מה, מה

מאת מארי שרון ברזילי הי"ו

ביאור: ניקודה היסודי של התיבה מה, פתח ובראש התיבה הבאה אחריה דגש חזק (בדומה לכללי ה"א הידיעה). לדוגמא: מה-יִסְפֵּף יי דְּבַר עֵמִי (כ"ב י"ט). חוץ מעשרים וארבע מקומות בהם התיבה מופיעה בסגול כגון מִהָ קוֹל הַהֶמְנוֹן הַזֶּה (לשאר המקומות ראה בספר מארי שרון של מארי גמליאלי פרק י"ב סעיף א') השינויים בניקוד של תיבה זו נגרמים בעיקר ע"י האותיות הגרוניות א', ה', ח', ע' והאות ר'.

המשותף בניהן שאינן מקבלות דגש חזק (פרט לארבע מקומות במקרא בהם האות א' דגושה והם, וַיִּבְיֹאוּ לָוֹ אֶת־הַמִּנְחָה (בראשית מ"ג כ"ו), מְמוֹשְׁבֵי־תִיִּם תִּבְיֹאוּ (ויקרא כ"ג י"ו), וְשִׁפְרֵי־עֵצְמוֹתָיו לֹא רָאָה (איוב ל"ג כ"א), וַיִּבְיֹאוּ לָנוּ (עזרא ח' י"ח) ושלושה עשר מקומות בהם האות ר' דגושה. אחד מהם לדוגמא בַּעֲבֹד הַרְעִמָה (שמואל א' א' ו') לשאר המקומות ראה בספר הנ"ל פרק ו סעיף ז')

הסיבה להדגשת האות הראשונה בתיבה הבאה עקב האות ה"א בתיבה מה הנדחת בין המ"ם לאות הראשונה (על עניין דחיק ואתי מרחיק ראה בספר הנ"ל פרק ז' סעיף ג')

כיוון שאותיות אלו אינן מקבלות דגש נוצר מצב המכונה בפי המדקדים "תשלום דגש" כלומר אם אין אפשרות שיתקיים הדגש באות חייב לבוא תשלום על כך ונסביר. כאשר תבוא אחת מהאותיות ה', ה', ר' לאחר התיבה מה, תנוקד האות מ"ם בקמץ.

חוץ משישה מקומות הסמוכים לה"א והם בפנת ע"י המסורת: בְּרִי וּבִינְךָ מִהֲרֹא (בראשית כ"ג ט"ו), כִּי לֹא יֵדְעוּ מִהֲרֹא (שמות ט"ז ט"ו), וְרֵאִיתָ אֶת־הָאֲרָזִי מִהֲרֹא (במדבר י"ג י"ח), וְאֶהְרֹן מִהֲרֹא (במדבר ט"ז י"א), וְאֶמֶר מִהֲרֵא (זכריה ה' ו'), וּמִדַּת יְמֵי מִהֲרֵא (תהלים ט"ל ה'). הדגש שאמור היה להיות בתוך אחת מאותיות אלו מתחבר לפתח תחת האות מ"ם ומתהווה מהם הקמץ. זו הכוונה ל"תשלום דגש" כלומר "לקחת את הדגש, שלם עליו בהתהוות הקמץ".

לדוגמא בפרשה:

מִה אֶקֶב לֹא קִבָּה אֶל וּמִה אֶזְעַם לֹא זָעַם יִי: (כ"ג ח')

וכאשר תבוא אחת מהאותיות ח', ע' לאחר התיבה מה, תנוקד האות מ"ם בסגול. חוץ מחמישה מקומות הסמוכים לאותיות ח', ע' וניקודם קמץ והם:

מִה עֲמִדֵי וְקִדְרָה (בראשית ל"א ל"ב), כִּי מִה עֲבָדָה הַקְּלָב (מלכים ב' ח' י"ג), וְאֶמְרָתָם עֲלֵמָה (מלאכי ב' י"ד), וּמִה חֲשָׁן (עזרא ו' ט'), מִה עֲבָדָה (דניאל ד' ל"ב). ושני מקומות הסמוכים לחי"ת ותיבה מה בפתח והם: וְאֶמֶר לְלִבְךָ מִה־פִּשְׁעֵי מִה חֲטָאתִי (בראשית ל"א ל"ו), כִּי מִה־חֲפִצֵּנוּ בְּבֵיתוֹ אֶהְרִי (איוב כ"א כ"א) וכל תיבת מה שבאה בספרי דניאל עזרא ונחמיה קמוצה ללא יוצאים מן הכלל.

לדוגמא בפרשה:

וַיִּפְתַּח יְיָ אֶת־פִּי וַתִּפְתַּח אֲמָר לְבַלְעֵם מִה־עֵשִׂיתִי לָךְ כִּי הִבִּיתִנִי יְהוָה שְׁלֹשׁ רְגָלַיִם: (כ"ב כ"ח)

כל תיבת מה שבאה בהפסק מאמר כלומר בטעמי זאס"פ זקף, אתנחא, סוף פסוק, קמוצה.

כגון: וַנְּחַנּוּ מִה כִּי תִלְוְנוּ תִלְוֵנוּ עֲלֵינוּ: (שמות ט"ז ז')

דיני ומנהגי ימי בין המצרים, ושבע שחל בו תשעה-באב, עם קצת חידושי דינים והערות | מתוך שו"ת עולת יצחק למרן הגאון הרב יצחק רצאבי שליט"א, חלק א' סימן ס"ו

ובתשעה באב תרחץ מעט באותו מקום בין ירכותיה בלבד. ח. וקציצת צפרניים, מותר לכולם בכל גווא: ו. ונהגין שלא ליכנס למרחץ בשבוע שחל בו תשעה באב, והוא הדין לרחיצת כל הגוף בחמין שבבתיים הנהוג כאן בזמנינו, אבל בצונן או בפורשין מותר, דלא כהרמ"א שאוסר אף בצונן. ט, ואפילו בסבון שרי. ז. ורחיצה בים, ובבריכות-המים, שרי לפום דינא אפילו בערב תשעה-באב, אעפ"י שיש בזה תענוג, אלא שנמועים בזמנינו מפני שהם ימי סכנה וכאשר נשמעו כמה אסונות רח"ל יא. ח. מאכילת בשר אין ומונעים אצליו ברוב קהילות תימן. והוא הדין לשתית יין, ואפילו בשבוע שחל בו ת"ב, זולת בסעודה המפסקת כדינא דתלמודא, ואז אפילו בשר-עוף אין אוכלים. יב. ובמוציא ת"ב, המנהג שאוכלים בשר ואפילו בשר-בהמה, וכן מותרים לספר ולכבס: ט. מתפירת בגדים חדשים, יש נשים הנומעות בשבוע שחל בו ת"ב. ולכאורה היה ראוי להן להחמיר משכונס אב, כמבואר בירושלמי, אבל לא מתיקון בגד שנפרם או נקרע וכיוצא. אבל התפורת שלא לבני ביתן אלא לאחרים בשכר, לא נהגו להחמיר. וכן היו מקומות בתימן שרבים בהם האורגים שתי וערב, וכן תופרים בגדים, ולא נהגו לימוע מזה כלל עד יום תשעה באב בעצמו ולא עד בכלל, הן אנשים והן נשים: י. לתשעה באב שחל בשבת ונדחה ליום ראשון, אין איסור כיבוס בשבוע שלפניו. ובפרט יש להקל במקום מקודם, וכן א"צ לימוע מלרוחץ בחמין, מאחר שלא חל בו ת"ב. יג. אבל אין להסתפר, לפי מה שנהגין שאין זה רק בשבוע שחל בו ת"ב כמו שהוא מדינא, אלא כבר מ"ז בתמוז. אבל לכבוד שבת מותר כדלעיל סעיף ב'.

ראיתי לסדר כאן בקיצור הדינים והמונהגים דלהלן, אשר ביררתים אחר יגיעה מרובה, לפי שראיתי שאין הרבים בקיאים בהם, וגם קשה אמנם לדעת איך היה מנהג אבותינו בהם מפני שינוי המציאות מהתם להכא, ובמקום אחר ובאר בס"ד שרשיהם ומקורותיהם יותר באורך. ולהבין דבריו היטב, יש לעיין תחילה בשלחן ערוך ומפרשיו: א. ונהגין שאין נושאים נשים, מ"ז בתמוז, ואפ"י ארוסין או שידוכין אין עושים. ורבים נמועים מאז אפילו משירה בפה. א, ורק סעודה של מצה שהגיע זמנה עושין, כגון מילה ופדין הבן, ואז שרים כרגיל ואפילו בשבוע שחל בו תשעה באב. ב. כמו-כן נמועים מהתפורת מ"ז בתמוז, ואמנם לכבוד שבת ביום ששי או חמישי, יש להתיר עפ"י מהר"ץ בשו"ת פעולת צדיק ח"ב סוף סימן ע"ג. ג. וכן נמועים מאז לקנות בגדים חדשים, וה"ה כלים חדשים. ואין משנים הבגדים אפילו בשבת שחל בו תשעה באב ונדחה. ד. אבל ברכת שהחיינו על פרי חדש, אין נמועים: ד. שבוע שחל בו תשעה באב אסור בכיבוס, עד יום ת"ב. וגם המכובס מקודם, אסור. ובכלל זה הבגדים התחתונים העשויים לזיעה, וכן האנפילאות (גרביים). ולכן צריך ללבוש מקודם כל הבגדים שיצטרכו, ערך שעה אחת. ה. אין חילוק באיסור כיבוס בין ביד בין במכונת כביסה. כמו שביארנו בס"ד לעיל בתשובתנו סוף סימן נ': ומנועים שהוסרה שחרותם, מותר להשחירם. אבל ראוי שלא להבריקם. ו. ואשה הפוסקת בטהרה, מותרת לכבס וללבוש לבנים בשבוע שחל בו ת"ב. ואפילו בתשעה באב עצמו יכולה ללבוש אם חל ת"ב ביום ראשון. ז. וכן יכולה לרוחץ מעט כדרכה בשאר ימות השנה אפילו בחמין.

הערות:

א. ועיין שדי חמד בפאת השדה מערכת בין המצרים ס"א א' אות י', ומועד לכל חי ס"י ר' אות י"ט, כפי אהרן אפשטיין ס"י נ"ב, ושו"ת אגרות משה או"ח ח"ו ס"י כ"א אות ד': ב. ולנערת הולמדות ונוה, ולע"ד להתיר ואפילו שלא בתחילת לימודן, מפני שאין זה הוגה להן כל-כך, ובפרט כשיש צורך למורה דחוקה בפרנסת ביתה, ובתנאי שהיה בחדר סגור. חדא כדי שלא יפרצו גדר, ועוד שלאחרים השומעים יש הוגה מזה, ועיין שערים מצויינים בהלכה ס"ק ק"ב אות ב'. וע"ע שו"ת וקן אהרן ס"י ר"ג לגבי אבל תוך שנתו שמותר לנגן בסעודה יש מצה שחל בו ת"ב ונדחה. וכן רבינו בב"י ס"ס תקנ"ב. מהר"ץ בשו"ת פעולת צדיק ח"ב סימן ע"ח: ג. וכ"ה מנהג פשוט בע"ת צונעא וכמ"ש עליהם הרע"ק בסערת תימן דף ק', שהמון העם אינם יודעים מאיסור תפורת בשבוע שחל בו ת"ב, לפי שאין מסתפרים אלא בערב שבת ולעולם יום שאין פורסין אחר תשעה באב ע"כ. ועיין לקמן סעיף א': ד. דמה שכתוב בהגהת הרמ"א ס"י תקנ"א סעיף א' דאין לובשין בגדי שבת אפי' בשבת של חנון וכו' ואין פורסין פרוכת של שבת כשחל ת"ב בשבת ונדחה וכו' כל זה לא נהגו, ולכן השמיט הש"ת כל הוגהת הרמ"א הנו, וכתב בביאור בוה"ל (סק"ג) במקומות אלו לא נהגו לשנות נגדיהם אפי' בשבת שחל בו ת"ב ונדחה. וכן רבינו בב"י ס"ס תקנ"ב. אבל נמועים מן החדשים מ"ז בתמוז. ופריסת הפרוכת בביהכ"נ אין ראוי למונע אפי' אם היא מיוחדת לשבת ואפ"י אם ארע ט"ב בשבת, ע"י סימן תקנ"ב סעיף י' עכ"ל. גם מתבאר כי בפשיטות אגב דברי מהר"ץ בעץ חיים דף י' ע"ב שכתב וז"ל, כשחל ט"ב במצוה שבת, אין פושטין לבגדי שבת במצוה ע"ש. ובמעשה רב סימן קצ"ז איתא שהגרי"א לא שונה נגדיו בשבת אפילו כשחל בו ט"ב. וז"ל המשנה ברורה סק"ו, בק"ק וילנ"א ונהגין ע"פ הגרי"א ללבוש בגדי שבת, ויש משנים בגד אחד. וכ"כ ר"י עמדין בשם אביו הגאון (חכם צבי) שצריך ללבוש בגדי שבת אפי' בשבת שחל בו ט"ב ע"כ. והוא כסידור בית יעקב ללבוש בגדי שבת בשבת איכה-חנון: ע"ש: וראיתי בערוך השלחן סעיף י"א שכתב שגדולי הדור קודם ב' ג' דורות (אצלם) הנהיגו ללבוש בגדי שבת מטעם שאין להראות אבילות כפרהסיא, ותמה אסו קדמוניו לא ידעו דבר זה. ותיקף דבזמן הקדמונים לא היה להפרש ניכר כ"כ בין בגדי חול לשבת עש"ב. וצ"ע המלוכלך וילבש מאי דאי' בשר מהר"ל. שממנו הרבה יסודות מנהגי האשכנזים והגהות הרמ"א, ששאלו למהר"ל איך נהגין אבילות בשבת שלא לשנות בגדי חול. והשיב דלא ניכר בזה אבילות, דהראה אסור שאין לו בגדי שבת ע"כ. ומ"מ אין זה אלא מנהג אשכנז ולדידן אין משנים כלום משאר שבתות, וכדכתיבנו: וכן מפורש בתשו' הרדב"ו ח"ב סימן תרצ"ג שהמנהג ללבוש בגדי שבת בשבת איכה-חנון: ה. ואם לא הכינו מקודם, מקובל בין מורי-הוראה אשכנזים, דיש תיקון ע"י שילכתך הבגד בקרקע או בתריסי החלונות שיש בהן אבק קודם הלבשה שיעי"ו סר חידושו. ולפ"ז נלע"ד דהוא הדין שיועיל שילבשו כשיש עצה אחת ע"ג בגד אחר מלוכלך, ושוב יפשוט המלוכלך וילבש מאי דאי' בשר מהר"ל. אך יש להעיר א"כ מה נהגו האחרים של הרב בן-איש-חי פרשת דברים והביאו קף החיים ס"ק צ"א, ובשו"ת רב פעלים ח"ד סוף סימן כ"ט, שיפשוט מה שלבש בליל שבת וילבש המכובס וכו' ע"ש. וא"כ נאמר דעצה זו אינה ברורה כל כך, ולא מהינא אלא כשאין דבר אחרת: וז"ל מהר"ל שכתב דאין ללבוש דאמי לסמוך ע"ז, מאחר דבעיקר דין לבישת המכובסים יש מחלוקת, דלרש"י וכן להרמב"ם (אליבא דהלח"מ) שרי מכובס (ועיין שו"ת יח"ד חלק א' סימן ט"ל) רק שמרן פסק בשלחן ערוך כהאוסרים, א"כ עכ"פ מזה יש להקל: ו. ועיין יביע אומר חלק ב' סימן ל"א, ואגרות משה חלק ג' סוף סימן פ': ז. עיין שתילי זיתים ס"י תקנ"א ס"ק ט"ז, דלא כהרמ"א שם: ח. ולדעת מהריק"ש נשים יכולות לרוחץ בשבוע שחל בו ת"ב, שלא יתנו על בעליהן, ומוכח מדבריו דאפילו בחמין. אך לא ראיתי למי מהפוסקים שהביאו. ולענין מניעת

שאלות ותשובות אקטואליות

התשובות נענו ע"י הגר"י רצאבי שליט"א

ש. לכבוד הרב שליט"א

שוכר ראשון שהתקין מזון בדירה שכורה (לבעלים לא אכפת) ולאחר כ-3 שנים נגמר החוזה בין השוכר הראשון לבין המשכיר ועזב (וכן הו"ל חתם על חוזה שכתוב בפירושו שאסף מהדירה את כל החפצים שלו). לאחר כחודשיים נכנס השוכר השני לדירה. השוכר הראשון ראה שנכנס שוכר חדש לדירה ורצה למכור את המזון לשוכר השני. השוכר השני ענה לו בבירור שהוא לא מעוניין במזון ולכן הוא יפרק את המזון ויתרום אותו. השוכר הראשון ביקש שלפני שהוא מפרק שהשוכר השני יגיד לו כדי שיבוא לקחת את המזון. לאחר כחצי שנה מאז נפגשו - השוכר השני שכח מבקשת השוכר הראשון ותרם את המזון. ואחרי זה השוכר הראשון תובע את הכסף מהשוכר השני על המזון.

א. האם השוכר השני מחוייב לשלם לשוכר הראשון?
ב. האם הוא הפר את הבקשה של השוכר הראשון בכך שלא הודיע לו שהוא מפרק את המזון? שכן השוכר הראשון לכאורה פינה את כל חפציו.

ת. להלן תשובת מרן שליט"א:

א' מחוייב.
ב' כנראה הוא חושב ומתכוין שחפצים הם רק מה שלא מחוברים לבית.
ביקרא דאורייתא
הצב"י יצחק בכמהר"ו רצאבי יצ"ו

ש.

בעניין ההבדל בין לו בוא"ו לבין לא באל"ף בידוע שיש הבדל במשמעות של המילים: לא, לו. שאלתי את הספרדים, אמרו לי שרק התימנים מפרידים מעט במילה: לו. ברצוני לשאול האם כל התימנים, או רק חלק מהם?

ת. להלן תשובת מרן שליט"א:

במלה לו בוא"ו, מונה עי"ת צועא וכל סביבותיה למשוך קריאתה. וג"ע מהרי"ץ זיע"א מזכיר זאת בחלק הדקדוק פ' וישלח ע"פ ויאמר לו אלהים שמך יעקב (בראשית ל"ח, י) שצריך להאריך בה קצת, דלא לשתמע לא באל"ף, ואז יהיה דרך חירוף ח"ו. ויזהר בעניין זה יותר משאר מקומות יעו"ש.

יש מדקדקים כך אף בתיבת בו בוא"ו, דלא לשתמע בא' באל"ף. וכך נהגתי גם בזה כמותם.

אכן בני מחוזות הרחוקים ממרכז תימן, הן בצפון הן בדרום, אינם מושכים אפילו לו בוא"ו, אבל אינו יודע אם זו אכן המסורת שלהם מימי קדם, כי טפי מסתבר שבמשך הדורות נשתכח הדבר מהם, יען כי מחוזות מרכז תימן המה מדקדקים יותר מכולם בכללות קריאתם בפרט, והעיר צועא היתה מרכז התורה בכלל.

ש. בס"ד שלום כבוד הרב יש לי כמה שאלות:

1. הבנתי מדברי הרב שכאשר אוכלים פת הבאה בכסנין בסעודת שחרית צריך לברך עליה כמו לחם גם בכמות קטנה, רציתי לדעת לגבי שבת בבוקר אם אני עושה קידוש ואוכלת עוגה וכדומה אם אני צריכה לברך על זה מזונות או ליטול ידיים והמוציא וברכת המזון?

2. לחמים הנמכרים במאפיות וכתוב עליהם מזונות האם צריך לברך עליהם מזונות גם לשיטתנו? כי הרב סובר לברך על חלה מתוקה לדוגמא המוציא, אז איך לדעת אם לברך על לחמניות כאלה המוציא או מזונות?

3. יש לנו כלב בבית ורציתי לדעת לגבי שבת אם חברות שלי מפחדות אם מותר לי להחזיק אותו שלא יתקרב אליהם או לכלוא אותו בחצר האחורית שלא יתקרבו?

4. תנור שמשתמשים בו לפלטה האם מותר לשים בו סירים בשריים וגם חלביים? חברה שלי שמה בו לחימום פסטה חלבית ללא כיסוי בשבת והתלבטתי אם מותר היה לי לאכול ממנה, היא אומרת שהם תמיד שמים בו רק סירים ואוכל סגור (גם בשרי).

ת. להלן תשובת מרן שליט"א:

א' מזונות, אא"כ זו תהיה סעודת שבת העיקרית

בשחרית, דהיינו הסעודה השנייה של שבת.
ב' אם משתמשים בהם כלחם, כגון שמלפתים בזה גבינה וכדומה, אזי ברכתן המוציא. בחינה נוספת, אם זה מתאים להגיש לאורחים, כמו שמגישים להם עוגות, אזי ברכתן מזונות.

ג' לא רצוי להחזיק כלב בבית, ואפילו לא בחצר, זו לא דרך היהדות, אא"כ אין ברירה אחרת. ואז לכלוא אותו בחצר אחורית וכד', כשבאות חברות וכד'. ועי' שלחן ערוך המקוצר חלק שמיני סימן רכ"ד סעיף ח'.

ד' מותר, אם אין התנור עמוס מדאי בסירים שממלאים כמעט את כל חללו.

ביקרא דאורייתא
הצב"י יצחק בכמהר"ו רצאבי יצ"ו

ש.

מקח טעות בשכירות דירה
אחד שקנה דירה, ואמר לו המוכר שיש שוכר בעייתי שלא משלם בזמן, אולם הקונה חשב שהוא כבר יסתדר איתו. ואחרי שקנה הדירה ראה שהשוכר בעייתי מאד מאד, ולא שילם לו חצי שנה כלל שכירות, וצריך עתה הקונה לפנות השוכר מהבית על ידי עורך דין ובית משפט והוצאה לפועל. האם זה מקח טעות?

ת. להלן תשובת מרן שליט"א:

אם יתברר שהוא הטעה אותו, דהיינו שהמעט בבעייתיות של אותו שוכר, אזי הוי מקח טעות.

ביקרא דאורייתא
הצב"י יצחק בכמהר"ו רצאבי יצ"ו

צ'ולינט בשרי | צ'ולנט פרווה | שתיה קרה | ביצים, חמצים, לחמניות מזונות

מקומות ישיבה

ליל שישי
ב'מולארד' זה גדול!

הצ'ולנט

של חריש
052-534-5053

מידי יום חמישי בשעות 18:00 - 23:30 בפרגולה של ביכנ"ס 'מקדש שלמה' רח' ספיר 28, חריש

בבקשה לשאול אותך רק שתי שאלות בבקשה". האלפרוביץ הפנתה ראשה ואמרה "קוראים לי מרסלה אלפרוביץ ואני מוכנה לשמוע את השאלות השטותיות שלך". הילדים נבלעו בכיתות ועל רקע קולות התפילה שאל הרב שאולזון את השאלה הראשונה: "גברת מרסלה, נניח שאת נוסעת במכונית באישון לילה. בשתיים לפנות בוקר בכביש חשוך פתאום פנצ'ר. את עוצרת בצד, רועדת מפחד, מעולם לא החלפת גלגל. לפתע עוצרת מכונית שחורה לפני מכוניתך. מי היית רוצה שיצא מהמכונית, איש מגודל שיער, עם קוקו וכתובת קעקע על הידיים, או אני?" לשאלה הזו היא לא התכוונה המרסלוביץ, "אני מחכה לתשובה" לא הירפה הרב שאולזון. "אותך" הפטירה המרסלה בקוצר רוח. "עוד שאלה. נניח שאת הולכת בלילה בעיר, ולפתע את מבחינה בארנק על הרציפה. והינה בארנק עשרות אלפי דולרים, שאיבד יהודי. את כמובן מתכוונת לעשות השבת אבידה כי את אשה הגונה. לפתע מגיח מפינת הרחוב בן-אדם. מי היית רוצה שינוע לעברך ולווה אותך להשיב את האבידה, טיפוס עם קרחת לבוש גופיה עם שני עגילים באף, או אני?". למרסלה לא היתה ברירה, "אתה". "ברוכה הבאה גב' מרסלה אלפרוביץ לקהילת הקודש היקרה של עם ישראל, המחנך במשך דורות ילדי חמד שיהיו בעלי מידות טובות. הכנות והישרות שלך ראויים לשבח, שיודעת בעומק ליבה שתורת ישראל מתקנת מידותיו של אדם, ובונה ממנו יהודי הקרוי להיקרא אדם כשר שטוב שנעים לשהות במחיצתו, ולא לפחד שמא ישדוד אותך". הרב שאולזון פנה למשרדו. הגברת אלפרוביץ ניצבה על עומדה עוד שתיים או שלוש דקות די המומה והאזינה בקשב רב ל"שמע ישראל" מפייה של התשב"ר, והמנגינה הזו, מאד מאד ערבה לאוזניה.

"מה טובו אהלך יעקב משכנותיך ישראל" (כד,ה)

הספורנו מסביר שהפסוק מדבר על בתי המדרש והבתי כנסיות של עם ישראל שבלעם משבח אותם שיש להם מקום שבו לומדים את התורה ועל ידי כך נבנים להיות אנשים יותר טובים, שנעים להיות איתם. כמו שגברת מרסלה שהיתה הלוחמת נגד השכילה להבין שרק במקום כזה גדלים אנשים טובים. מכאן נשכיל גם אנחנו לדאוג שבכל מקום שאנו נמצאים שיהיה מקום שבו אפשר לבא וללמוד תורה, ושקול התורה תמיד ישמע ממנו ועל ידי כך נוכל לגדל אנשים טובים יותר וגם אנו נגדל יותר ונהיה אור לתורה.

גברת מרסלה אלפרוביץ לא היתה אשה קלה. קשה כמו ברזל, ולשונה חדה כתער, אשר העבירה זמן רב מחייה להסביר עד כמה החרדים הם פריזטים, כפויי-טובה, משתמטים ועוד... היא כל כך הנתנה משנאת החרדים. בתוכניות הרדיו הכירו אותה, וגם אם הנושא המדובר היה הפלישה הרוסית לגאורגיה, אחרי 15 שניות, היא כבר היתה פולשת לסוגייה החרדית, ומסבירה שפוטין פלש לגאורגיה בגלל הסחטנות של הח"כים החרדים. בוקר אחד מתעוררת מרסלה משנתה, מעיפה מבט מצודד לעבר חלון חדר השינה הפתוח, ולתדהמתה, בבנין הסמוך, היא מגלה שלושה או ארבעה חרדים הניצבים במרפסת הדירה. סמוך להם עומד טיפוס ממושקף ומקריח שעל פי מבטו הרציני הוא נראה כמו מהנדס או אדריכל, "הופה, נדמה לי שהם באים להתנחל מול האף שלי" הרהרה מרסלה "ליבי אומר לי שבקרוב תפתח כאן מלחמה, אבל מה בדיוק הם הולכים לעשות כאן?" בירור קצר של בוקר מול מזכירות העירייה, העלה את המימצא: תלמוד התורה "ארבעה טורים" אמורים לשכון אחר כבוד, בבנין השכן. מהנדסי העירייה גילו שהמבנה הישן של הת"ת נמצא בסכנת קריסה, ומנהלי הת"ת השכירו בזריזות מבנה בן שש דירות ופתחו במבצע בינוי הנדסי זריז, כדי להפכו לבנין ביה"ס, עד שיבנה ת"ת חדש בע"ה. חלפו חדשים. עיניה של מרסלה אלפרוביץ חשכו, שנת הלימודים נפתחה והנה יורדים מן האוטובוסים ילדי חמד עם פאות וציציות, 10 דקות אחר כך היא שומעת "מודה אני לפניך" ואחר כך "אז ישיר משה" בניגון מונוטוני, ואחר כך במלוא גרון "שמע ישראל". היה זה יום של גיהנום. אלפרוביץ רתחה מזעם, והרגישה כאילו העולם התמוטט עליה, הדבר שהיא הכי הכי לא סובלת נכנס לה כמו אגרוף בפרצוף ללא משוא פנים. נו, וכמה זמן אתם חושבים שהיא החזיקה מעמד גב' מרסלה שלנו? לא יאומן, במשך 10 ימים היא התאפקה. עד שבוקר אחד היא הבחינה ברב נח שאולזון מנהל הת"ת ניצב בשער מקבל את הילדים, ואומר להם "יהי רצון שגם אתם תקימו תלמודי תורה, בכל אתר ואתר". האלפרוביץ היתה נסערת עד שורשי שערותיה, המנהל החצוף הזה, מחנך את תלמידיו להקים בתי ספר שכאלה בכל הארץ. היא ירדה בזריזות במדרגות, ניצבה בסמוך לשער הת"ת ופצחה לה בנאום מרושע. "אתם פריזטים, אתם נבערים מדעת, מגדלים ילדים לטיפשות". אחרי שלוש דקות התעשת הרב שאולזון, ובעוד מרסלה סובבת לאחור כדי לשוב לביתה הוא קרא לעברה: "גברתי, אני מודה לך על הברכות, רק תרשי לי

הוציאו ס"ת וראו שאינו מכוון למקום הקריאה האם מותר להחליפו

למדנו השבוע: (דף ע') שהכהן גדול ביה"כ היה קורא בתורה בפרשת "אחרי מות" - את סדר עבודת יוה"כ בפרשת "אמור" - אך בעשור" את דיני יוה"כ וגולל (סוגר) את ספר התורה ומניחו בחיקו וקורא בע"פ פרשת שלישית בפרשת "פינחס" - ובעשור" את דיני מוסף יוה"כ ומבארת הגמרא שלא היה קורא את הפרשה השלישית מתוך הספר לפי שאין גוללין ספר תורה בציבור מפני כבוד הציבור וא"א להביא ספר אחר משום פגמו של הספר הראשון שלא יאמרו שהספר הראשון חסר הוא או שמא יש בו פסול (כך לתירוץ אחד בגמ') ואע"פ שאם נפל ר"ח טבת בשבת מוציאים ג' ס"ת ולא חיישינו שיאמרו שאחד פסול היינו טעמא שכיון ששלושה אנשים שונים קוראים בו אין חשש אבל בכהן גדול כיון שרק הוא קורא אם יקרא בשני ספרים שונים יש חשש שיאמרו שיש בראשון פסול. **השו"ע פסק:** (או"ח סימן רמ"ד) עפ"י הגמרא שאין גוללים ס"ת בציבור מפני כל הציבור ואם אין להם ס"ת אחד הם צריכים לקרוא בשני עניינים גוללין וידחה כבוד הציבור ואין קוראים לאדם אחד בשני ספרי תורה משום פגמו של ראשון אבל שלושה בשלושה ספרים כגון ר"ח טבת שחל להיות בשבת, מותר.

מעשה שהיה בבית הכנסת כמה ס"ת ואחד מהם היה גלול למקום הקריאה ובשעת הוצאת הספר הוציאו בטעות ספר אחר שלא היה גלול במקום הקריאה. הגבאי בראותו שהוציאו את הס"ת האחר ציווה שיחזירו לארון הקודש את הספר שהוציאו ויוציאו את הספר הנכון והיו חלק מן הקהל שערערו שאין ראוי להחזיר את הס"ת אחר שכבר הוציאו ונשאלה השאלה כמי הלכה? **כתב באגרות משה:** (או"ח ב' סימן לז') לכאורה יש להוכיח מסוגייתנו שאין להחזיר את הס"ת בחזרה לארון הקודש שלא יאמרו שמא יש בו פסול אלא שאפשר לומר שלא שייך כאן פגם כיון שדין הציבור כדין אדם אחר שאינו מחוייב ע"י מעשה הראשון וכמו שנתבאר שבשני אנשים שונים אין חשש ולכן כתב: שכל העושה כאחד מן הצדדים יש לו על מה שיסמוך ובמקום שאין הקהל מקפידים על טרחתם יש לחוש לפגם הספר ולכן עדיף לגוללו למקום הקריאה. **והחיד"א במחזיק ברכה** (סק"א) הסתפק בדבר ולא הכריע. **אבל הכה"ח** (ס"ק יג') **והיביע אומר** (חלק ח' או"ה סימן טו' אות ד') **כתבו:** שאין להחזיר את הס"ת לארון אלא לגלול אותו למקומו.

בית הכנסת
"עץ חיים" נוסח בלדי
 גפן 17 בחניה

בית הכנסת
"שתילי זיתים" נוסח שאמי
 אלון 9 ביה"ס מעיין האמונה קומה 2

שיר השירים - 19:02
מנחה וקבלת שבת - 19:22
שחרית תיקון - 07:00
המהולל - 07:15

ערב שבת - פלג המנחה
שיר השירים - 17:20
מנחה וקבלת שבת - 17:50
תיקון והודו - 07:00
שחרית שבת - 07:30

שיעור הדף היומי
 בביה"כ הבלדי
 גפן 17 בחניה
 ע"י הרב דניאל אהרון
 20:30

שיעור תורה בשבת קודש הלכות שבת מפי הרב יאיר שרפי - 15:30 בבית הכנסת "עץ חיים"
 מנחה משותפת - 16:30 בבית הכנסת "עץ חיים"
 מתמאנה - 19:55
 ערבית מוצ"ש - 20:25

תהילים לבנים נוסח ספרדי ביה"כ השאמי - 14:10	תהילים לבנות ביה"כ המרוקאי - 13:00	תהילים לבנים נוסח תימן ביה"כ השאמי - 13:10
--	---------------------------------------	---

שחרית בחול - 06:45 (גפן 17 בחניה)
 מנחה וערבית - סמוך (גפן 17 בחניה)

זמני תפילות בנוסח תימן ברחבי חריש

בית הכנסת	כתובת	שיר השירים	מנחה וקבלת שבת	שיעורי תורה	שחרית	מנחה	ערבית מוצ"ש
דרכי אבות (בלדי)	אתרוג 5	25 דק לפני כניסת שבת	בכניסת השבת	הרב אסף טייבי 16:00	07:15	17:00	10 דק לפני צאת שבת
אמונה ודעת (נוסח תימן)	כלנית 20 שכ' הפרחים	30 דק לפני כניסת שבת	בכניסת השבת	רמב"ם הרב מנחם 16:00	07:00	17:00	15 דק לפני צאת שבת
שיר חדש (בלדי)	אורן (חזון שמעון)	20 דק לפני כניסת שבת	5 דק אחרי כניסת שבת	הרב ליאור ידעי 16:30	07:30	17:15	5 דק לפני צאת שבת
ויאמר ליעקב (שאמי)	רימון 8 (כנפי רוח)	20 דק לפני כניסת שבת	בכניסת השבת	הרב שאול יוסף 15:45	07:30	17:00	10 דק לפני צאת שבת
תפארת בנין (נוסח תימן)	מרגלית 5 (תלמי הדר)	20 דק לפני כניסת שבת	בכניסת השבת	הרב אברהם בן אסולין 17:30	08:00	17:00	10 דק לפני צאת שבת

התכנים ההלכתיים נלקחו מהאתר יד מהרי"ץ - פורטל תורני למורשת יהדות תימן yad@maharitz.co.il - בו תמצאו תכנים רבים נוספים בענייני הלכה ומנהג התכנים

תהילים לבנות
 מידי שבת בבית משי קטיעי
 תאנה 16 דירה 2
 בשעה 12:30

תהילים לבנות
 מידי שבת בבית משי ג'נאח
 גפן 17 קומת בניסה
 בשעה 15:00

כמה כרטיסים
אספת השבת!?
 השקעת? זכית!
 צדיק. זכית בכרטיס! אשורין
 היום קצר והמלאכה מרובה

למעוניינים לזכות בהחזקת אברך בלימודי הכולל "הסכם יששכר זבולון"
 לפרטים: איתמר עובד 053-3453020

פרטי חשבון לתרומות:
 בנק לאומי (10) סניף 954 מס' חשבון 7152226 | להעברה בביט: 054-6812981
 לפניות: ר' יאיר שרפי 052-7166601
 לפניות במייל/תגובות ניתן להשאיר הודעה בכתובת na0546812981@gmail.com

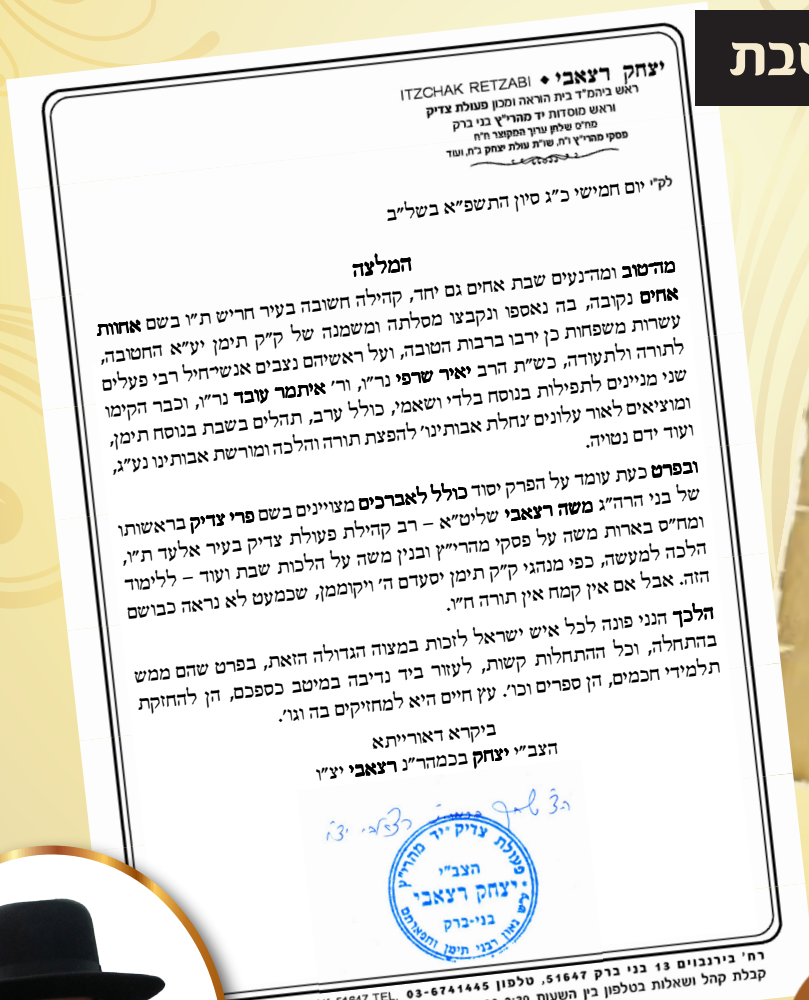
עמותת אחוות אחים חריש
בנשיאות פוסק עדת תימן הגאון
מרן רבי יצחק רצאבי שליט"א

אנו שמחים להודיע על פתיחת כולל יום אברכים "פרי צדיק"

כולל ייחודי במסלול "יורה יורה" ברבנות הראשית
ובדגש לימוד ההלכה למעשה לפי מנהגי עדת קדש תימן
ראש הכולל הינו הגאון רבי משה רצאבי שליט"א

נושא הלימוד הלכות שבת

כמות האברכים מוגבלת | מלגה מוגדלת לפי עמידה בקריטריונים
להרשמה יש לשלוח מייל בקשה למייל: aa0546812981@gmail.com
לתרומות ופרטים נוספים יש לפנות לאיתמר עובד. בטל 053-345-3020